

CHECKLISTA för systematiskt, organisatoriskt och socialt arbetsmiljöarbete (OSA)

Fokus för checklistan är den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.

- Checklistan är tänkt att fungera som ett stöd och en inspirationskälla i det systematiska arbetsmiljöarbetet och kan användas vid möten mellan skyddsombud och arbetsgivarrepresentanter eller av skyddskommittéer. Den kan även användas som ett underlag vid skyddsronder, enskilda arbetsmiljösamtal eller medarbetarsamtal.
- Checklistan utgår både från regelverket i arbetsmiljölagen inklusive dess föreskrifter men också ifrån de delar i diskrimineringslagen som är närliggande eller överlappande med arbetsmiljölagstiftningen.
- Hänvisningarna till lagar och föreskrifter utgör endast exempel för vilket rättsligt stöd som frågorna har och var man kan hitta mer information. I enstaka fall finns inget uttalat stöd i föreskrifterna. Paragrafhänvisningar tar då upp närliggande lagkrav.

INNEHÅLL

- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Ledarskap (ansvar, kunskap och kommunikation)
- Mål och åtgärder
- Arbetsbelastning
- Arbetstider
- Kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt våld och hot
- Fysisk arbetsmiljö

KÄLLOR

AFS 1993:2 Åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljö
AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete
AFS 2015:4 Organisatorisk och social arbetsmiljö
Arbetsmiljölagen | Diskrimineringslagen

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	DEM
Samverkar arbetsgivare och skyddsombud/arbetsmiljöombud regelbundet i arbetsmiljöfrågorna? (Arbetsmiljölagen, 6 kap.) (AFS 2001:1, 4 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Tas arbetsmiljöfrågor som innehåller systematiskt arbetsmiljöarbete samt organisatorisk och social arbetsmiljö regelbundet upp vid till exempel Arbetsplatsträffar / Medarbetarsamtal / Introduktioner? (AFS 2001:1, 3 §) (AFS 2015:4, 5 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det en skriftlig arbetsmiljöpolicy? (AFS 2001:1, 5 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har arbetsgivaren gjort en skriftlig sammanställning över förekomsten av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud samt utrett dessa? (AFS 2001:1, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Genomför arbetsgivaren regelbundna riskbedömningar vid placeringen av ändringar i verksamheten? (AFS 2001:8 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

LEDARSKAP (ansvar, kunskap och kommunikation)

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	DEM
Har chefer och arbetsledare tillräckliga kunskaper i arbetsmiljöfrågor? (AFS 2001:1, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Har chefer och arbetsledare tillräckliga kunskaper i hur man hanterar ohälsosam arbetsbelastning? (AFS 2015:4, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har chefer och arbetsledare tillräckliga kunskaper i hur man förebygger och hanterar kränkande särbehandling? (AFS 2015:4, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har chefer tillräckliga kunskaper i hur man hanterar konflikter på arbetsplatsen? (AFS 2015:4, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har chefer eller arbetsledare rimliga förutsättningar för att bedriva ett bra arbetsmiljöarbete (exempelvis genom att arbetsgivaren erbjuder kompetensutveckling, tillhandahåller en rimlig arbetsbelastning och ett hanterbart antal underställda medarbetare)? (AFS 2015:4, 6, 9 §§)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har chefer eller arbetsledare tillräckliga befogenheter för att ta sitt arbetsmiljöansvar? (AFS 2001:1, 6 §) (AFS 2015:4, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har chefer eller arbetsledare tillräckliga möjligheter att regelbundet kommunicera med medarbetarna, informera om förändringar och/eller finnas till hands? (AFS 2015:4, 10 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Upplever medarbetarna det egna arbetet eller insatsen som viktig och meningsfull? (AFS 2001:1, 3 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Upplever medarbetarna att de får återkoppling om sitt eget arbete och insats? (AFS 2001:1, 3 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

MÅL OCH ÅTGÄRDER

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Har tidigare mål och åtgärder i arbetsmiljöarbetet utvärderats? (AFS 2001:1, 10–11 §) (AFS 2015:4, 7 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det utvärderingsbara mål rörande: • systematiskt arbetsmiljöarbete? • kunskaper? • arbetsbelastning? • arbetstider? • kränkande särbehandling? (AFS 2001:1, 10 §) (AFS 2015:4, 7 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns konkreta åtgärder för var och ett av områdena; kunskaper, arbetsbelastning, arbetstider och kränkande särbehandling? (AFS 2001:1, 10 §) (AFS 2015:4, 7 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det särskilda åtgärder för att motverka arbetssituationer som upplevs som starkt psykiskt påfrestande? (AFS 2015:4, 11 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det en skriftlig handlingsplan för åtgärder som inte kunnat genomföras? (AFS 2001:1, 10 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

ARBETSBELASTNING

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Har medarbetarna problem med stress, ångest, sömnsvårigheter eller liknande som har samband med arbetet? (AFS 2001:1, 3 §) (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det kunskap om vilka krav som ställs på de enskilda arbeten för att kunna kartlägga organisatoriska och sociala anpassningsbehov samt anpassa resurserna för arbetet? (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det behov av att öka bemanningen för vissa arbeten? (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det behov av att tillföra nya kunskaper för att undvika ohälsosam arbetsbelastning och säkerställa att resurserna för att klara av arbetsuppgifterna är tillräckliga? (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har arbetstagarna tillräckliga kunskaper om vilka arbetsuppgifter som de ska utföra? (AFS 2015:4, 10 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har arbetstagarna tillräckliga resurser för att uppfylla kraven i arbetet och nå sina mål? (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har arbetstagarna möjlighet att prioritera och få hjälp med prioriteringar vid arbetsanhopningar? (AFS 2015:4, 10 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Vid starkt psykiskt påfrestande arbeten eller arbetsmoment; har arbetstagarna möjlighet till avlastning, handledning eller annat stöd? (AFS 2015:4, 11 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Kan arbetstagarna variera sina arbetsuppgifter? (AFS 2015:4, 9 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

ARBETSTIDER

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Följer arbetsgivaren upp övertidsuttag, timbanker och arbetsanhopningar? (Arbetstidslagen 11 §) (AFS 2015:4, 12 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har jour- och beredskapsavtal, flexitidsavtal, timbanker, årsarbetstidsavtal, scheman eller dylikt analyserats för att minska risken för ohälsosam arbetsbelastning? (AFS 2015:4, 12 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Hinner arbetstagarna utföra sina arbetsuppgifter under normalarbetstiden? (AFS 2015:4, 12 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Vid arbetsanhopningar, schemaläggning eller dylikt; har arbetstagarna tillräckliga möjligheter till återhämtning? (AFS 2015:4, 12 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

KRÄNKANDE SÄRBEHANDLING, TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER SAMT HOT OCH VÅLD

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Finns det en policy eller dylikt mot kränkande särbehandling? (AFS 2015:4, 13 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det rutiner för att informera medarbetarna om denna policy? (AFS 2015:4, 13-14 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det en handlingsplan för hantering av kränkande särbehandling? (AFS 2015:4, 14 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det en handlingsplan för hantering av trakasserier och sexuella trakasserier? (Diskrimineringslagen kap. 2, 3 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Framgår det ur handlingsplanen/policyn vem man kan vända sig till och vem som tar emot informationen om kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier? (AFS 2015:4, 14 §) (Diskrimineringslagen kap. 2, 3 §, kap. 3, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Framgår det ur handlingsplanen/policyn vem den utsatte kan få hjälp av under och efter utredningen? (AFS 2015:4, 14 §) (Diskrimineringslagen kap. 3, 6 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Finns det riskförebyggande åtgärder mot våld eller hot om våld? (AFS 1993:2)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Känner medarbetarna till hur de ska agera vid våld och hot om våld? (AFS 1993:2)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				

FYSISK ARBETSMILJÖ

OMRÅDE	SVARSALTERNATIV	KOMMENTAR	ÅTGÄRD	NÄR	VEM
Är den fysiska arbetsmiljön ändamålsenligt anpassat vad gäller stolar, bord, belysning, värme, ventilation, ljudnivå etc? (Arbetsmiljölagen, 2 kap. 2 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				
Har medarbetarna ändamålsenliga och välfungerande tekniska hjälpmedel som till exempel dator, telefon och programvara? (Arbetsmiljölagen, 2 kap. 1 §)	JA NEJ DELVIS ☐ ☐ ☐				